HØRSELSKONTAKTEN

Nr. 2 September 1998

Etter en varm og solrik sommer og høst, håper vi at alle stiller klare for et nytt arbeidsår med batteriene fullt oppladet.

Denne gangen kommer vi raskt tilbake med et nytt nummer av **HØRSELSKONTAKTEN**. *Dette nummeret blir i hovedsak viet fjernkontroller til høreapparater. Det kommer stadig flere ulike modeller fjernkontroller på markedet. I alle fall vi i Bodø har brukt en del av disse, og vi ser behovet for å orientere dere om hvordan de virker. Det er kinkig å stå overfor en slik «dings» uten å vite hvordan den virker.*

Ut fra hovedtemaet - fjernkontroller, blir dette nummeret av **HØRSELSKONTAKTEN** *også sendt til hørselshjelperne i de lokallagene til Hørselshemmedes Landsforbund i Nordland som driver med høreapparat-service på frivillig basis.*

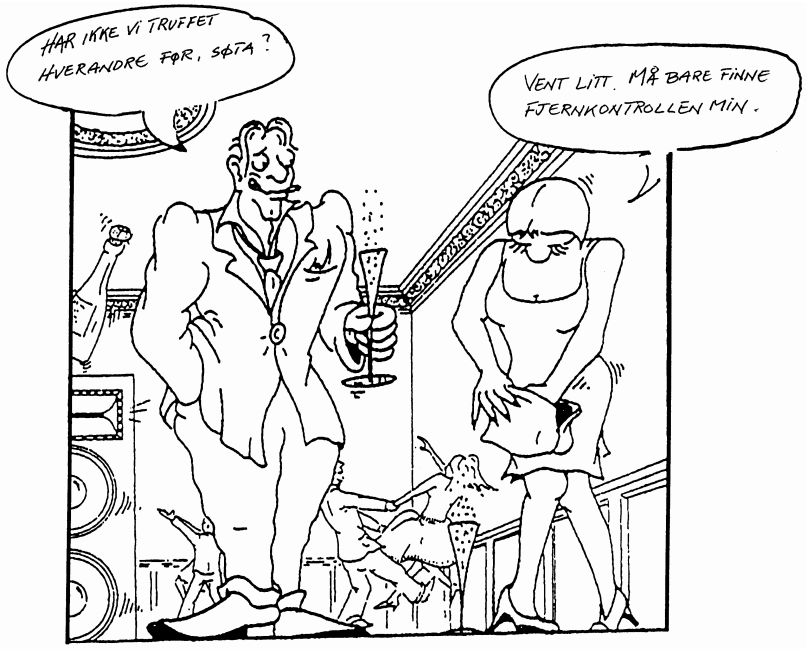

HVORFOR BRUKE FJERNKONTROLL TIL HØREAPPARATER

Høreapparatene tilpasses slik at brukeren skal oppnå best mulig taleoppfattelse. Normalsituasjonen som høreapparatene innstilles for, er samtale i stille omgivelser og kort lytteavstand. Aktive høreapparatbrukere beveger seg i ulike lydmiljøer i løpet av døgnet. Våre omgivelser er ofte preget av bakgrunnstøy og dårlige akustiske forhold. Høreapparatet tar inn og forsterker alle lyder, også uønskede. I støyende omgivelser kan støyen bli for sterk, og gjøre det vanskelig å høre tale. For å få god taleoppfattelse i støy, kreves en annen innstilling av apparatene enn for rolige omgivelser.

Dette forsøker fjernkontrollsystemet å bøte på. Brukeren kan velge mellom ulike brukerprogrammer, «komfortprogrammer». På den måten å velges den høreapparatfunksjonen som gir best taleoppfattelse eller lyttekomfort i ulike lydmiljøer. Hvert program gis ulik innstilling, ut fra hvilke behov brukeren har, slik at best mulig hørselsfunksjon oppnås.

Med fjernkontroll er det brukeren selv som bestemmer hvordan høreapparatet skal fungere i ulike omgivelser, til forskjell fra ulike andre høreapparatteknologier, hvor høreapparatene automatisk tilpasser seg til ulike lydmiljøer. De to måtene å «løse» vanskelige problemer på, har sine fordeler og ulemper.

I tillegg kan høreapparat med fjernkontroll være en god løsning for brukere som selv ikke kan justere på sine høreapparater, når apparatene sitter i øret.

HØRSELSKONTAKTEN er et informasjonsblad til de kommunale hørselskontaktene i Nordland. Utgiver er Hjelpemiddelsentralen i Nordland og Hørselssentralen, Nordland sentralsykehus. Redaktør: Jan Erik Israelsen

Vi tar gjerne imot stoff fra hørselskontaktene, og tips om ting som vi bør ta opp.
Adresse: **Hørselssentralen, Nordland sentralsykehus, 8017 Bodø**

FJERNKONTROLLER FRA WIDEX

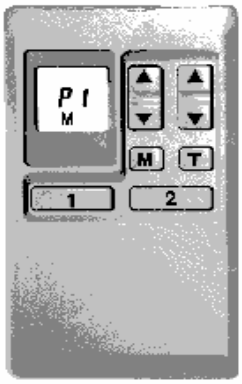

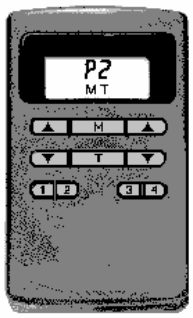

Den danske høreapparatprodusenten Widex var først ute med fjernkontroll til en del av sine høreapparatmodeller. Fjernkontrollen i midten har to programmer, de andre har fire hver.

HØREAPPARATENE - AV/PÅ-FUNKSJON

Høreapparatene har normalt ikke noen andre kontroller enn AV/PÅ-funksjon i batteriskuffen. Etter at høreapparatet er slått på, må det trykkes på en knapp på fjernkontrollen for å få lagt programmet inn i høreapparatet. Høreapparatene fungerer ikke etter hensikten uten fjernkontrollen. De sterkeste høreapparatmodellene har en liten vippebryter som fungerer som styrkekontroll, dvs. at styrken til en viss grad kan reguleres uten fjernkontroll.

STYRKEKONTROLL

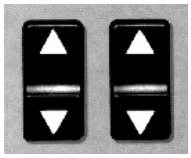

De to knappene med piler på, fungerer som styrkekontroller for hvert sitt apparat. Høyre knapp regulerer høyre apparat, og venstre knapp regulerer venstre apparat. Et tall i tekstvinduet på fjernkontrollen viser styrken. Den kan reguleres fra **0** til **30**, hvor **30** markerer full styrke. **L** (venstre) og **R** (høyre) foran tallet markerer hvilket høreapparat som er regulert.

MIKROFON OG TELESPOLE (M/T-KONTROLL)

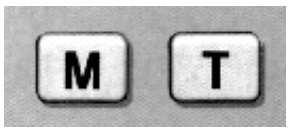

Disse knappene har samme funksjon som M/T-bryteren på et vanlig høreapparat. Når du trykker på **M**, koples mikrofonen i høreapparatet inn. Samtidig vises bokstaven **M** i tekstvinduet. Dette er vanlig bruksstilling. Knappen **T** kopler inn telespolen.

PROGRAMVELGERE

De fire programknappene brukes til å velge program. Trykkes knappen **3** inn, står det **P3** i tekstvinduet. Vanligvis er fjernkontrollen programmert slik at **P1** skal brukes i stille omgivelser. **P1** blir dermed «normalprogrammet». **P2**, **P3** og **P4** vil da normalt gi reduksjon av omgivelsesstøy. Et av programmene kan også være et «spesialprogram», f.eks. for telefonering eller for lytting til musikk.

BATTERIER

Fjernkontrollen skal ikke slåes av. Den bruker strøm bare når en av knappene trykkes på. De store fjernkontrollene bruker tre stavbatterier, type AAA. Batteriene varer i ca. 1 år. Når de må skiftes, kommer bokstavene **Lo** opp i tekstvinduet.

FJERNKONTROLLER FRA PHONAK

Fjernkontrollene til Phonaks høreapparater, fungerer omtrent likedan som Widex sine. Men merkingen av knappene er ulik. Phonak har fire ulike modeller.

HØREAPPARATENE

Høreapparatene kan brukes uten fjernkontroll. Da fungerer de som et vanlig høreapparat. Når høreapparatene brukes sammen med fjernkontrollen, skal funksjonsbryteren på høreapparatene alltid stå på **0**. Apparatene slåes på med fjernkontrollen. Trykk **ON**. Apparatene slåes av med **OFF**-knappen.

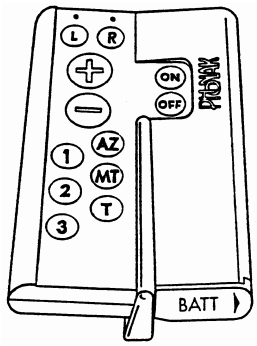

STYRKEKONTROLL

Knappene merket **+** og **-**, er forsterkningskontrollene. Trykk **+**, og lyden blir kraftigere. Trykk **- ,** og lyden blir svakere.

MIKROFON OG TELESPOLE (M/T-KONTROLL)

M, **MT** og **T** fungerer som vanlig. Ved å trykke **MT**, koples både mikrofon og telespole inn.

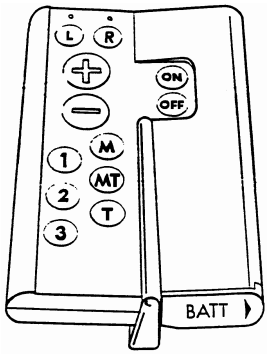

PROGRAMVELGERE

Knappene **1**, **2** og **3** står for ulike brukerprogrammer. En av fjernkontrollene har bare to bruker programmer.

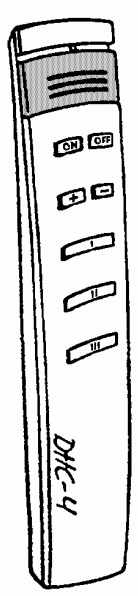

RETNINGSMIKROFON

Når knappen **AZ** (**A**udio-**Z**oom) brukes, koples apparatets retningsmikrofon inn. På noen av de gamle fjernkontrollene, kan knappen for retningsmikrofon være merket **MT/D**. Retningsmikrofonen gjør at lyder som kommer bakfra og fra sidene, dempes. Brukes retningsmikrofonen i støyfylte omgivelser, vil høreapparatbrukeren høre best lyder som kommer forfra.

REGULERING AV HØYRE/VENSTRE APPARAT

L (venstre) og **R** (høyre) brukes dersom en ønsker å regulere bare et apparat. Trykk først **L** eller **R**, og mens det røde lyset blinker, trykkes ønsket funksjon.

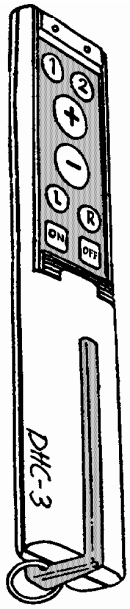

FJERNKONTROLLER FRA ANDRE FABRIKKER

Selv om Widex og Phonak er de høreapparatmerkene med fjernkontroll som er mest brukt i Nordland, er det flere andre fabrikker som produserer høreapparater med fjernkontroll. Men kontrollene er logisk oppbygget, og merkingen av knappene følger stort sett samme malen som for Widex og Phonak. Her vises fjernkontrollen til Philips' nye digitale høreapparater. Som dere ser, er både knappene og merkingen omtrent som på Phonaks apparater. Hvis dere skjønner hvordan prinsippet fungerer, kan dere stort sett finne ut av enhver fjernkontroll dere måtte komme over.

Adressat:

B

HØREAPPARATTILPASNING I LOFOTEN

Audiograf Sissel Wang er fra i september tilbake i stillingen som audiograf ved Øre-nese-halsseksjonen ved Lofoten sykehus. Dermed vil det igjen bli tilpasset høreapparater i Lofoten. En del pasienter fra Lofoten og Vesterålen som har stått på venteliste for høre-apparattilpasning ved Hørselssentralen i Bodø, er overført til Lofoten sykehus. Ventetiden for å få høreapparat ved Lofoten sykehus forventes å bli relativt kort. Sissel vil sende melding til hørsels-kontaktene om nye høreapparatbrukere.

Medisinsk ansvarlig for Øre-nese-halsseksjonen er avdelingsoverlege Hans Elverland. Han arbeider ca. en uke i måneden ved Lofoten sykehus. Seksjonen dekker både operativ virksomhet og polikliniske konsultasjoner.

HJELPEMIDDELSENTRALEN MANGLER AUDIOINGENIØR

Kay Bjerke sa i sommer opp sin stilling som audioingeniør ved Hjelpemiddelsentralen. Stillingen er lyst ut. Fristen for å søke på stillingen har gått ut, og det har meldt seg flere kompetente søkere. Men ansettelsesprosessen fram til at en nytilsatt er i arbeid, tar tid. Inntil Hørselsseksjonen blir fulltallig, vil seksjonen ha problemer med å fungere som normalt.

«VEIEN TIL BEDRE HØRSEL»

En brosjyre som er laget av de danske høreapparat-produsentene i fellesskap, er oversatt til norsk. Dette er en veiledning for personer som opplever at hørselen begynner å svikte. Den forteller om vår hørsel, hvorfor og hvordan den svikter, og hva som kan gjøres for å avhjelpe hørselstapet. Den er ment å ligge lett tilgjengelig i venterom o.l., og skal være en første informasjon til personer som hører dårlig. Brosjyren kan bestilles fra GN Danavox Norge A/S, og er gratis.

VENTETIDER VED HØRSELSSENTRALEN

Hørselssentralen ved Nordland sentralsykehus ligger stadig på «versting»-toppen når det gjelder ventelister for høreapparattilpasning. De som har ventet lengst for å få høreapparat for første gang, har ventet ca. 14 måneder. Det er en nedgang på 2 måneder fra tidligere i sommer. Noe av nedgangen skyldes at pasienter fra Lofoten og Vesterålen er overført til Lofoten sykehus.

Hørselssentralen kan ikke love noen radikal bedring med det første. Fremdeles har vi en audiografstillng stående vakant. Stillingen er nå utlyst for tredje gang. Får vi ikke kvalifiserte søkere denne gangen, vil vi tilsette en audiografassistent som kan avhjelpe situasjonen ved å ta hørselsundersøkelser og liknende arbeid. Dermed frigjøres noe av audiografenes tid til arbeid med høreapparattilpasning.

BRUKSANVISNINGER

Til alle høreapparatene følger det bruks-anvisninger på norsk. Disse får brukerne med seg når høreapparatene utleveres første gang. Dersom dere kommer over høreapparater som dere ikke finner ut av, kan dere kontakte Hørselssentralen. Vi sender ut bruksanvisning til alle de kurante høreapparat-modellene, slik at dere selv kan finne ut hvordan høreapparater og fjernkontroller virker.